

skými pojišťovnami a léčebnými fondy, týkajícím se t. zv. organizované svobodné volby lékařů, podle něhož se léčebné fondy a nemocenské pojišťovny zavázaly, že neujednávají kromě stanovených výjimek smlouvy s lékařem, který není členem žalované strany anebo spolku »Reichsverband der deutschen Aerztevereine«. Žalovaný spolek jest podle svých stanov autonomním v přijímání a vylučování členů a soudu jest zkoumati, zda usnesení o vyloučení ze spolku odpovídalo stanovám, a ježto vyloučení má pro žalobce hmotněprávní význam, zda nebylo proti dobrým mravům. Dovolatel v dovolání netvrdí, že nebyl zachován formální postup předepsaný stanovami v § 9 b). Ježto stanovy nepředpisují, že má býti uveden důvod vyloučení, nelze říci, že vyloučení žalobcovo je ve formálním rozporu se stanovami. Není však sporu o tom, že žalobce byl vyloučen po předchozím upozornění proto, že byl členem »Spolku pro hájení práv a zájmů lékařů«, který má sice též účel jako žalovaný spolek, po názoru žalované strany se však domáhá účelu toho způsobem, který její zájmy co nejvíce poškozují a stojí proti ní v naprostém odporu a vede proti ní bezohledný boj. Při posuzování, zda vyloučení žalobcovo není proti dobrým mravům, jest tudíž přihlídnouti k důvodům, pro něž byl žalobce vyloučen. Nejde o to, že by žalobce nemohl býti členem jiného lékařského spolku, ani o to, zda je či není způsob činnosti »Spolku pro hájení práv a zájmů lékařů« na škodu lékařského stavu, nýbrž jde o to, zda žalovaný spolek mohl důvodně na činnost zmíněného druhého spolku pohlížeti tak, jak to žalobci sdělil, a pokládati z důvodů spolkové kázně členství v obou spolcích za neslučitelné. Z obsahu časopisu »Spolku pro hájení práv a zájmů lékařů v Praze«, zvaného Tribuna lékařů, čís. 1 z roku 1935, jímž byl proveden důkaz, a ze skutkového zjištění nižších soudů plyne, že zmíněný spolek právě proti žalovanému spolku a jeho vedení ostře útočil. Je souhlasiti s odvolacím soudem, že tento způsob postupu proti žalovanému spolku a jeho orgánům nesrovnává se s členstvím v něm a s nutnou spolkovou kázní, neboť i na členech odchylných názorů od těch, které zastupuje správa spolku, nutno požadovati, aby jejich postup byl loyální ke spolku, jehož jsou členy. Uváží-li se ještě, že podle zjištění prvního soudu byl žalobce funkcionářem nového spolku a po nějakou dobu spoluřídil časopis Tribuna lékařů, nelze říci, že by se postup žalované strany, vyloučivší žalobce z důvodu jeho členství v »Spolku pro hájení práv a zájmů lékařů«, přičil dobrým mravům a spolčovací svobodě.

Čís. 17387.

Jestliže žalovaná strana navrhla především zamítnutí rozluky manželství z viny žalobcovy, jest oprávněna domáhati se obnovy původního sporu, skončeného povolením rozluky z její viny, a to tak, aby žaloba byla zamítnuta, třebaže se vzdala v původním sporu opravných prostředků (§ 472 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 16. září 1939, Rv I 379/39.)

Ve sporu Ck XII a 7/37 domáhal se Jaroslav Š. jako žalobce, aby jeho manželství s Růženu Š. bylo rozloučeno z výhradné viny žalované Růženy Š. a uplatňoval jako rozlukové důvody hluboký rozvrat manželství, způsobený výhradně žalovanou a opětovně citelné urážky a ubližování. V řečeném sporu navrhla žalovaná doslovně: »aby žaloba byla zamítnuta a event. aby bylo manželství rozloučeno z viny žalobce«. Krajský soud civilní v P. rozsudkem z 2. února 1937 rozloučil manželství z viny obou stran z důvodů uvedených v § 13 lit. e) a h) rozlukového zákona. Po prohlášení tohoto rozsudku vzdaly se strany opravných prostředků. Ve sporu, o který nyní jde, domáhá se Růžena Š. jako žalobkyně z důvodu § 530 čís. 7 c. ř. s. obnovy řízení o rozluku jejího manželství s Jaroslavem Š. a vedeného u procesního soudu pod č. j. Ck XII a 7/37. Prv ý s o u d uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Podle názoru odvolacího soudu stalo se připojení Růženy Š. (tehdejší žalované) k návrhu Jaroslava Š. (tehdejšího žalobce) na rozluku manželství, třebaš původně jen podmíněné, bezpodmínečným, když tato po vyhlášení rozsudku prohlásila, že se vzdává opravných prostředků, čímž projevila zřejmě, třebaš mlčky, plný souhlas s rozlukou manželství. Žalobkyně nemůže se prý žalobou o obnovu domáhati s úspěchem něčeho jiného, než ve sporu původním, zejména pak ne změny rozhodnutí, odpovídajícího jejímu vlastnímu návrhu procesnímu, schválenému nadto ještě vzdáním se opravných prostředků. Než těmto vývodům odvolacího soudu nelze přisvědčiti. Žalobkyně ve sporu, o jehož obnovu jde, navrhovala v první řadě zamítnutí žaloby (na vyslovení rozluky manželství z její výhradné viny) a teprve in eventum, tedy v druhé řadě, aby manželství bylo rozloučeno z viny žalobce. Žalobkyně (tehdejší žalovaná) od svého návrhu na zamítnutí žaloby po celou dobu řízení výslovně neustoupila. Tento její primární návrh během řízení nikterak nepadl a nevylučoval jej ani její eventuální návrh. Mimo to šlo o rozluku manželství, která není dána do vůle stran a o níž nemohou se strany platně usnésti neb dohodnouti. V řízení rozlukovém, ovládaném zásadou vyšetřovací, musí býti uplatňovaný důvod rozluky objektivně prokázán, čímž je právní poměr manželství vyňat z dispozice stran, pokud jde o jeho zrušení. Soud tedy i při zmíněném eventuálním návrhu mohl by vysloviti rozluku manželství jen tehdy, kdyby podle zásady vyšetřovací zjistil, že uplatňovaný důvod rozlukový je dán. Prohlášení žalobkyně, že se vzdává opravných prostředků (§§ 208 č. 1, 472 c. ř. s.), je sice závazným a účinným pro řádné opravné prostředky, nelze jej však bez dalšího rozšiřovati též na mimořádné opravné prostředky, tedy ani ne na žalobu o obnovu. Toto prohlášení učinila žalobkyně patrně proto, že měla zato, že nemá naděje na příznivější rozhodnutí v pořadu stolic

v řízení opravném, hledíc k výsledkům provedeného řízení průvodního. Neustoupila-li žalobkyně od svého primárního návrhu na zamítnutí žaloby, i když učinila zmíněný návrh eventuální, pak neobstojí názor odvolacího soudu, že se žalobkyně žalobou o obnovu řízení domáhá něčeho jiného než ve sporu původním, když žalobní prosba v žalobě o obnovu zní toliko na zamítnutí žaloby o rozluku proti ní podané. Pokud pak odvolací soud k podpoře svého názoru uvádí, že žalobkyně vzdáním se opravných prostředků projevila zřejmě, třebaš mlčky, plný souhlas s rozlukou manželství, stačí poukázat na hořejší vývody. Ježto se pak odvolací soud důsledkem svého právního názoru, který dovolacím soudem nebyl schválen, nezabýval dalšími výtkami odvolání, nezbylo než rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 17388.

K rozhodnutí o žalobě, domáhající se zániku vykonatelnosti platebního výměru okresní nemocenské pojišťovny pro promlčení práva pojišťovny vymáhati vyměřené pojistné, nejsou povolány řádné soudy.

Pořadem práva jest však uplatňovati, že okresní nemocenská pojišťovna se vzdala na určitou dobu práva vedení exekuce.

(Rozh. ze dne 16. září 1939, R II 86/39.)

Žalobce opřel žalobu, domáhající se nepřipustnosti exekuce, vedené proti němu Okresní nemocenskou pojišťovnou v B. k vydobytí dlužných příspěvků, o to, že právo žalované pojišťovny vymáhati tyto příspěvky zaniklo promlčením, a že se žalovaná vzdala práva vésti exekuci až do rozhodnutí zemského úřadu v B. o odvolání podaném žalobcem z exekučního titulu. **P r v ý s o u d** uznal podle žaloby, **o d v o l a c í s o u d** žalobu odmítl pro nepřipustnost pořadu práva.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu, pokud směřoval do odmítnutí žaloby, opřené o promlčení práva žalované pojišťovny vymáhati pojistné příspěvky, jinak uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zda jde o právní věc občanskou dle § 1 j. n., kterou by měly řešiti soudy, jest posouditi podle skutkové podstaty a podle povahy nároku. Žalobce opřel svůj žalobní nárok v prvé řadě o nastalé promlčení práva pojišťovny vymáhati vyměřené pojistné ve smyslu § 176, odst. 2 zák. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, podle něhož toto právo se promlčuje v šesti letech po tom, kdy osoba povinná platiti byla o vyměření pojistného vyrozuměna. Exekuce, proti jejíž připustnosti z tohoto důvodu žalobce brojí, byla povolena podle platebního výměru žalované, který byl opatřen doložkou vykonatelnosti, jež